

4

Modelong Banghay Aralin sa Araling Panlipunan

Kuarter 2

Aralin

6

PAG-AARI NG PAMAHALAAN
HINDI IPINAGBIBILI

Modelong Banghay Aralin sa Araling Panlipunan Baitang 4
Kuarter 2: Aralin 6 (Linggo 6)
TP 2024-2025

Ang materyal na ito ay inilaan lamang para sa paggamit ng mga guro na kalahok sa implementasyon ng MATATAG K to 10 Curriculum sa taong panuruang 2024-2025. Layunin nitong mailahad ang nilalaman ng kurikulum, pamantayan, at mga kasanayang dapat malinang sa mga aralin. Ang anomang walang pahintulot na pagpapalathala, pamamahagi, pagmomodipika, at paggamit ay mahigpit na ipinagbabawal at may karapatang legal na katumbas na aksiyon.

Ang mga nahiram na nilalaman na kasama sa materyales na ito ay pag-aari ng mga may karapatang-sipi. Ginawa ang lahat upang malaman ang pinagmulan at makahingi ng permiso na magamit ang mga ito mula sa nagmamay-ari ng karapatang-sipi. Ang mga tagapaglathala at pangkat ng tagabuo ay walang anomang karapatan sa pagmamay-ari para sa mga ito.

Mga Tagabuo	
Manunulat:	• Helengrace A. Lao, Ph.D. (Western Mindanao State University)
	Tagasuri
	• Florisa B. Simeon, Ph.D. (Philippine Normal University — Manila)
Mga Tagapamahala	
Philippine Normal University Research Institute for Teacher Quality SiMMER National Research Centre	

Ang bawat pag-iingat ay ginawa upang masigurado ang katiyakan ng mga impormasyong nakapaloob sa materyales na ito. Para sa mga katanungan o fidbak, maaaring sumulat o tumawag sa Tanggapan ng Direktor ng *Bureau of Learning Resources* sa mga numero ng telepono (02) 8634-1072 and 8631-6922 o mag-email sa blr.od@deped.gov.ph.

ARALING PANLIPUNAN/ KUWARTER 2 / BAITANG 4

III. NILALAMAN NG KURIKULUM, PAMANTAYAN, AT MGA KASANAYAN SA ARALIN	
A. Mga Pamantayang Pangnilalaman	Naipamamalas ang pag-unawa sa ugnayan ng tao at heograpiya bilang batayan sa angkop na pagtugon sa mga oportunidad at hamong kaakibat nito.
B. Mga Pamantayan sa Pagganap	Nakabubuo ng gawaing nagsusulong sa pangangalaga at paglinang ng mga pinagkukunang-yaman.
C. Mga Kasanayan at Layuning Pampagkatuto	- Naipaliliwanag ang iba't ibang pakinabang pang-ekonomiko ng mga Pinagkukunang-yaman ng bansa. - Nailalahad ang mga pang-ekonomiyang aspke to ng pinagkukunang yaman ng bansa - Nakapaglalahad ng mga iba't bang kahalagahan ng pinagkukunang-yaman sa panbansang-ekonomiya. - Nakapagsalaysay ng magagandang epekto mula sa mga pinagkukunang yaman ng bansa. - Naibabahagi ang mga pakinabang pang-ekonomiya mula sa paggamit ng yamang pambansa para sa kabuhayan, kapaligiran at kultura - Natatalakay ang mga hamon at pagtugon sa mga gawaing pangkabuhayan ng - Nasusuri ang mga iba't bang hamon sa mga gawaing pangkabuhayan ng bansa - Naiisa-isa ang mga batas at ahensya ng pamahalaan na tumutugon sa pagpapahalaga at pagpapanatili ng mga likas na yaman ng bansa. - Nakapagbibigay ng mga paraan sa pagtugon sa mga hamon pangkabuhayan ng bansa - Naipaghahambing ang mga epekto ng hamon at pagtugon ng gawaing pangkabuhayan ng bansa sa kabuhayan, kapaligiran at kultura.
D. Nilalaman	Mga Pinagkukunang – Yaman ng Bansa (Likas na Yaman –Mineral)
E. Integrasyon	Kaalaman sa pananalapi o pang ekonomiko (financial literacy) Kaalamang pangkapaligiran (environmental literacy) Lokalisasyon

II. BATAYANG SANGGUNIAN SA PAGKATUTO

Antonio,E., Banlaygas, E. & Antonio,S. (2018). Kayamanan 4. Rex Printing Company
 Villanueva, V. (2018). #ABKD: Ako Bibo Kase Dapat (Alpabeto ng Inobatibo at Makabagong Guro ng Araling Panlipunan, Edukasyon sa Pagpapakatao, at Filipino. VMV Publishing House.

III. MGA HAKBANG SA PAGTUTURO AT PAGKATUTO				TALA SA GURO												
A. Pagkuha ng Dating Kaalaman	UNANG ARAW			Sa gawaing ito, ang guro ay mag-iisip ng paraan kung paano ang istilo sa pagpapaunahan ng mga mag-aaral sa pagbibigay ng sagot.												
	1. Munting Balik-Aral															
	Ipagawa sa mga mag-aaral ang sumusunod na gawain: A. ABRAKADABRA... Wow, Magic!: Gamit ang isang mahiwagang kahon at mga inihandang “pop-ups” na may nakadikit na mga larawan ng ibat ibang likas na yaman na napag-aralan na, tutukuyin ng mga mag-aaral kung sa anong uri ng likas na yaman ito napabilang. Bago buksan ang “pop-up”, babanggitin ng mga mag-aaral ang mahiwagang salita na ABRAKADABA, sabay bukas sa pop-up ng guro. Magpapaunahan ang mga mag-aaral sa pagbigay ng sagot. <i>Halimbawa: larawan ng gulay – sagot: yamang lupa.</i> Mga larawan na ididikit sa pop-ups: <table><tr><td>TROSO</td><td>PERLAS</td><td>ISDA</td><td>BIGAS</td></tr><tr><td>SAGING</td><td>GATAS</td><td>KABIBE</td><td>WATERFALLS</td></tr><tr><td>KURYENTE</td><td>MUWEBLES</td><td>PUNO</td><td></td></tr></table>				TROSO	PERLAS	ISDA	BIGAS	SAGING	GATAS	KABIBE	WATERFALLS	KURYENTE	MUWEBLES	PUNO	
	TROSO	PERLAS	ISDA		BIGAS											
SAGING	GATAS	KABIBE	WATERFALLS													
KURYENTE	MUWEBLES	PUNO														
B. IROLYO MO ANG DICE! Sa bawat gilid ng Higanteng <i>dice</i>, isulat ang mga salitang “KAHULUGAN”, “KATANGIAN”, “KAHALAGAHAN”, “HAMON”. Hahatiin ang klase sa 4 na grupo. Ang Group 1 ay YL group (Yamang Lupa), Group 2 ay YT group (Yamang Tubig), Group 3																

	ay YG group (Yamang Gubat) at Group 4 ay YE group (Yamang Enerhiya). Ang bawat grupo ay bibigyan ng pagkakataong magrolyo ng higanteng <i>dice</i>. Pagkatapos irolyo ang dice, ang salitang makikita sa itaas na bahagi nito ang siyang bibigyan ng kasagutan ng grupo na naayon sa nirerepresenta nilang uri ng likas na yaman. Magkakaroon ng puntos ang grupo kung maibibigay ang tamang sagot o deskripyon. Halimbawa: Kung ang YL group nakakuha ng salitang KAHALAGAHAN matapos irolyo ang dice, pipili sila ng myembro nila sa grupo na magbibigay ng isang KAHALAGAHAN ng YAMANG LUPA.	
B. Paglalahad ng Layunin	1. Paglinang sa Kahalagahan sa Pagkatuto sa Aralin Wow, Mayaman! Mula sa: CC BY-SA-NC ALAMIN NATIN! Itanong sa mga Mag-aaral: Nakarinig na ba kayo ng salitang “GINTO”? Nakakita na ba kayo ng ginto? Alam ba ninyo na marami sa mga alahas ay gawa sa ginto gaya nang pinakita ko sa larawan kanina? Saan nga ba galing ang ginto? Ilahad sa mga mag-aaral ang impormasyong ito: Ang ginto ay isang likas na yaman na minimina mula sa iba't ibang bahagi ng mundo. Ito ay karaniwang natatagpuan sa ilalim ng lupa at kinokolekta sa mga minahan. Sa Pilipinas, ang mga minahan ng ginto ay matatagpuan sa mga lugar tulad ng Benguet, Davao, Surigao del Norte, at iba pang mga rehiyon. Ang proseso ng pagmimina ng ginto ay isang teknikal at maingat na gawain na kinakailangan ng sapat na kaalaman at kalidad na kalakal. Matapos ang pagmimina, ang ginto ay pinoproseso at ginagawang alahas o iba't ibang produkto batay sa kagustuhan ng mga mamimili.	Itanong sa mga Mag-aaral: Ano ang inyong nakikita sa larawan? Kayo ba ay may mga alahas na gaya ng kwintas? Gusto nyo ba na magkaroon ng mga alahas balang araw? Ano-anong halimbawa ng alahas ang alam ninyo? Saan kaya gawa ang mga alahas gaya ng kwintas, singsing at hikaw?

AKING TANONG, IYONG TUGON! Ang guro ay magbibigay ng mga katanungan kaugnay sa mga impormasyon tungkol sa Ginto. May banderang ipapasa-pasa sa mga mag-aaral habang may pinapatugtog na awitin ang guro. Kung sinong mahintuan, siya ang malayang magbibigay ng kasagutan sa tanong.

1. Saan nakukuha ang mga ginto?
2. Ano ang paraan ng pagkuha nito?
3. Ano ang tawag sa hanapbuhay na pangunguha ng ginto?
4. Paano ginagawang alahas ang mga ginto?
5. Ano ang masasabi ninyo sa pagpoproseso ng mga ginto?
6. Ang ginto ba ay likas na yaman din?
7. Ano kaya ang tawag sa likas na yaman na ito?

BUO-SALITA: Ibigay ang mga salita mula sa kulang na mga titik na katumbas sa tawag natin sa mga likas na yaman gaya ng *ginto*.

Y _ MA _ _ M I _ E _ A _

SUSING-SALITA: Pansinin ang susing salita bilang munting kahulugan sa nabuong salita sa itaas.

Ang yamang mineral ay tumutukoy sa mga likas na yaman na matatagpuan sa ilalim ng lupa. Ito ay kinabibilangan ng mga materyales na maaaring kuhanin sa mga minahan at ginagamit sa iba't ibang aspeto ng industriyalisasyon, konstruksiyon, at ekonomiya. Ito ay may dalawang uri: ang Metal at Di-Metal.

C. Paglinang at Pagpapalalim

IKALAWANG ARAW

Kaugnay na Paksa 1: Pinagkukunang – Yaman (Yamang Mineral)

1. Pagproseso Ng Pag-Unawa

Ambagan: Ang mga mag-aaral ay bibigyan ng pagkakataon na magpulong-pulong sa kani-

P	A		M	I		I		A
---	---	--	---	---	--	---	--	---

kanyang grupo at

D. Paglalahat

Gawing gabay ang kuwadro sa pagtalakay at lubos na pagpapahalaga sa natutuhan sa aralin.

1. Pabaong Pagkatuto

BINTANA ng PAG-UNAWA: Balikan muli ang mga napag-aralang konsepto tungkol sa yamang mineral at punan ng mga kaisipan ang mga kahon.

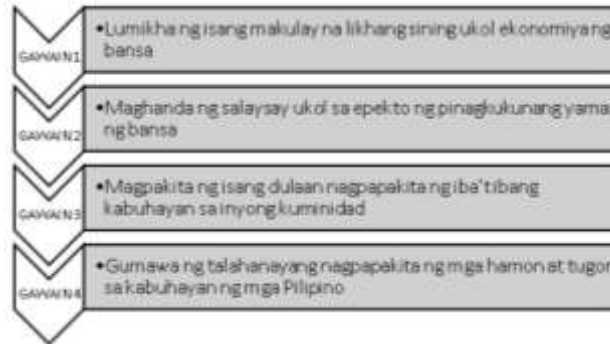
KAHULUGAN tumutukoy sa mga likas na yaman na matatagpuan sa ilalim ng lupa na ginagawang gamit sa konstruksiyon, transportasyon, alahas, gamit sa bahay at iba pa.	KAHALAGAHAN - ginagamit sa produksyon ng iba't ibang produkto at materyales na mahalaga sa industriyalisasyon - yamang mineral tulad ng langis at natural gas, ay pinagkukunan ng enerhiya - ginagamit sa paggawa ng mga kagamitan tulad ng sasakyan, kagamitan sa bahay, mga cellphone, at marami pang iba
KATANGIAN - kinabibilangan ng mga materyales na maaaring kuhanin sa mga minahan - Maaaring metal o di - metal	HAMON - magdulot ng malalim na epekto sa kalikasan tulad ng deforestation, soil erosion, water pollution, at habitat destruction - maaaring magdulot ng pinsala sa buhay at kalusugan ng mga minero.

2. Pagninilay sa Pagkatuto

Tala sa Gurong Tagapagdaloy:

Mahalagang malagom ang naging pagninilay ng mga mag-aaral batay sa naging karanasan sa buong proseso ng pagtuturo. Ang mga kasagutan kaugnay ng naramdaman at naranasan ay makatutulong sa planong gagawin at pagpapaunlad sa mga susunod na pagbuo ng mga gawain at pagsasanay sa iba't iba pang paparating na paksa at aralin.

Ano ang ating dapat gawin upang umunlad ang kalagayang pang-ekonomiya ng ating bansa sa pamamagitan ng pagmimina?

Sa paggawa ng gawain, isaalang-alang ang pamantayan ng *rubric na nasa ibaba*.

Pamantayan	4	3	2	1
Kabuluhan	Lubhang makabuluhan ang mensahe ng sagot sa katanungan.	Makabuluhan ang mensahe.	Hindi gaanong makabuluhan ang mensahe.	Hindi makabuluhan ang mensahe.
Kalinawan ng Paglalahad	Lubhang malinaw ang lahat ng mensahe ng sagot sa katanungan.	Malinaw ang karamihan sa mensahe at pananalitang ginawa.	Hindi malinaw ang karamihan sa mensahe at pananalitang ginawa.	Hindi malinaw ang sa mensahe at pananalitang ginawa.
Paglalahad	Kawli-wli at nakahihikayat ang paglalahad.	Epektibo ang paglalahad.	May kaayusan at maliwanag ang paglalahad.	Walang kaayusan at hindi maliwanag ang paglalahad.

B. Pagbuo ng Anotasyon

Itala ang naobserhan sa pagtuturo sa alinmang sumusunod na bahagi.	Epektibong Pamamaraan	Problemang Naranasan at Iba pang Usapin
Estratehiya		
Kagamitan		
Pakikilahok ng Mag-aaral		
Iba pa		

Hinihikayat ang mga guro na magtala ng mga kaugnay na obserbasyon o anomang kritikal na kaganapan sa pagtuturo na nakakaimpluwensya sa pagkamit ng mga layunin ng aralin. Maaaring gamitin o baguhin ang ibinigay na template sa pagtatala ng mga

			kapansin-pansing lugar o alalahanin sa pagtuturo. Bilang karagdagan, ang mga tala dito ay maaari ding maging isa mga gawain na ipagpapatuloy sa susunod na araw o mga karagdagang aktibidad na kailangan.
C. Pagninilay	Pahayag-Paliwanag sa Danas ng Pagtuturo Pakiramdam ko, ang linggong ito ay sapagkat_____ Naging mapanghamon ang pagtuturo dahil_____. Sa huli, nagtagumpay ang pagtuturo sapagkat ang pagkatuto ng mga mag-aaral ay makikita sa_____.		Ang mga entry sa seksyong ito ay mga pagninilay ng guro tungkol sa pagpapatupad ng buong aralin, na magsisilbing input para sa pagsasagaw ng LAC. Maaaring gamitin o baguhin ang ibinigay na mga gabay na tanong sa pagkuha ng mga insight ng guro.